

17. Palotoimi

Palolautakunta

Lautakunnan kokoonpano. Palolautakuntaan kuuluivat kertomusvuonna seuraavat henkilöt: puheenjohtajana lakitieteen kandidaatti C.A. Öhman, varapuheenjohtajana liittopuheenjohtaja R.J. Heinonen sekä muina jäseninä palokorpraali E.A. Jauros lokakuun 15 p:ään saakka sekä siitä alkaen sorvaaja L. Santanen, vakuutustarkastaja G.O. Rundman, taloustirehtööri M.J. Hopeavuori, palokorpraali B.V. Bergström, palokorpraali P.F. Kaja, rakennusmestari A.A. Linnamaa ja professori V. Virtanen sekä itseoikeutettuna jäsenenä rakennustarkastaja, diplomiarkkitehti P. Hanste. Varajäseninä olivat kamreeri A.G.R. Estlander, sorvaaja N.J. Keskinen, toimitsija J.E. Lannervo ja kiinteistöneuvos J.A. Savola sekä itseoikeutettuna varajäsenenä apulaisrakennustarkastaja, diplomiarkkitehti T.M. Tuovinen. Kaupunginhallituksen edustajana lautakunnassa oli notariaattipäällikkö K-E. Östenson. Sihteerinä toimi varatuomari P-E. Gustafs.

Palolautakunta kokoontui kertomusvuonna 32 kertaa, kokousten pöytäkirjojen pykälien lukumäärä oli 530, saapuneiden kirjeiden lukumäärä oli 490 sekä lähetettyjen kirjeiden lukumäärä 272.

Palolautakunta teki kertomusvuonna seuraavat lopulliset *päätökset* asioista, jotka koskivat: palolaitoksen v:n 1952 määrärahoista maksettavien laskujen hyväksymistä (16.1. 5 §); erinäisten laskujen suorittamista palokunnan rahaston varoista (16.1. 21 §, 30.1. 30 §, 23.5. 201 § ja 19.11. 472 §); palopäällikön päiväkäskyn tammikuun 24 p:ltä kumoamista (30.1. 29 §); kahden Tirfor-merkkisen vintturin hankkimista (30.1. 31 §); Oy. Helvarilta tilattujen autoradioitten laskun maksamista (30.1. 41 §, 23.5. 218 § ja 4.6. 229 §); etumiehen käyttämistä nuohouspäivystyksessä (30.1. 43 §); jakamattomien varojen siirtämistä palokunnan rahastojen pääomaan (30.1. 48 §); kirjoituskoneen ja konttorikaluston hankkimista (13.2. 61 §); avustusten jakamista liitosalueen vapaaehtoisille palokunnille (27.2. 83 §, 23.5. 203 § ja 3.12. 494 §); palolautakunnan diarista poistettavia asioita (27.2. 85 §); palomiesten pohjoismaisiin opintopäiviin osallistuvien majoitusta eri paloasemille (12.3. 104 §); urheilulehtien tilaamista kertomusvuodeksi palo- ja vartioasemille (12.3. 105 §); kalustonhankinnoista päättämisen pidättämistä lautakunnalle kertomusvuonna sekä hankintojen suorittamista ja lautakunnalle ilmoittamista (12.3. 121 §); lahjapalkkion suuruuden vahvistamista 25 vuoden palveluksesta 10 000 mk:ksi (9.4. 145 §); pikaliittimien tilaamista Oy. Masalin & Kump. -nimiseltä yhtiöltä (9.4. 158 §); palomiesten kalastuskerhon kanttiinin järjestämistä pääpaloasemalle (23.4. 171 §); palokunnan kesäpuvun vahvistamista (7.5. 190 § ja 14.5. 195 §); Valtion Teknillisen Tutkimuslaitoksen 12 270 mk:n suuruisen laskun suorittamista Karhulan pumpun koetuksesta (23.5. 206 §); sammutushenkilöiden kesähousujen tilaamista Matti Reijonen oy:ltä (4.6. 226 §); poratalttakoneen, malli 5B 46, jyrsinkoneen,

malli P 2, jarruhinnan hioma- ja niittauskoneen, Barret malli P 51 C, hankkimista palokunnan korjaamoon (4.6. 230 \$); letkujen tilaamista Oy. Fenco ab:ltä (4.6. 243 \$ ja 3.12. 498 \$); 50 000 mk:n suuruisen avustuksen myöntämistä Helsingin Palomiesten ammattiosastolle palokunnan rahastosta palomiesten pohjoismaisten opintopäivien järjestämistä varten (18.6. 255 \$); yleisen palotarkastuksen loppuosan suorittamista kertomusvuonna (18.6. 257 \$); kertomusvuoden talousarvioon letkujen hankintaa varten merkityn määrärahan käyttöä (18.6. 272 \$); palopäällikkö Pesosen 60-vuotispäivän muistolahjaa (18.6. 276 \$); asukkaiden määräämistä eräisiin huoneistoihin Korkeavuorenkadun 39:ssä (1.7. 291 \$, 13.8. 328 \$ ja 22.10. 433 \$); palkkion myöntämistä talouspäällikkö N.-G. Holmquistille palolautakunnan sihteerin tehtävistä (1.7. 296 \$ ja 27.8. 359 \$); Masalin & Kump. yhtiön toimittaman Teho-kärjen laskun maksamista (30.7. 304 \$); palomestari K.W. Åströmin 8 000 mk:n suuruisen laskun maksamista palolautakunnan toimeksiannosta laadituista piirustuksista (27.8. 343 \$); sanoma- ja aikakauslehtien tilaamista v:ksi 1953 (8.10. 404 ja 405 \$); eri jaostojen kokouspalkkioiden maksamista (9.4. 149 \$, 4.6. 244 \$ ja 8.10. 419 \$); valituksen tekemistä Korkeimpaan hallinto-oikeuteen Uudenmaan lääninhallituksen päätöksestä palokunnan alipäällystään kuuluvien virkojen täyttämistä koskevassa asiassa (22.10. 439 \$); I. Laatikaisen 720 mk:n suuruisen laskun suorittamista konekirjoitustyöstä (5.11. 447 \$); erikoisopetuksen antamista moottorien käytössä palokunnan autonkuljettajille ja moottoriruiskujen hoitajille (5.11. 452 \$); 2 Chrysler Royal 135 hv:n venemoottorin tilaamista (3.12. 496 \$); paineilma-savunaamaripumpun tilaamista (3.12. 497 \$); tyhjennyspumpun ja hiilihappolumi-sammuttajayhdistelmän hankinnasta luopumista (3.12. 500 \$); kahden Dodge-Power -merkkisen maastoauton tilaamista (3.12. 501 \$ ja 23.12. 511 \$); laskujen hyväksymistä ja arvopostin kuittaamista v:n 1953 aikana (23.12. 508 \$); yleisen palotarkastuksen suorittamista kantakaupungin alueella v. 1953 (23.12. 512 \$) ja päätöstä XVI nuohouspiirin hoitamisesta (23.12. 527 \$).

Palolautakunta teki kaupunginhallitukselle ja muille viranomaisille seuraavat **esitykset** asioista, jotka koskivat: edustajien valitsemista palolaitoksen aloitetoimikuntaan (30.1. 46 \$); vanhemman palomiehen ja palokorpraalin virkojen täyttämistä niitä haettavaksi julistamatta sekä tp. palomiehen virkojen täyttämistä julistamalla ne haettavaksi kerran kalenterivuoden alussa ilman hakuaikaa (13.2. 68 \$ ja 9.4. 155 \$); teollisuuskortteleita koskevien asemakaavamääräysten muuttamista (27.2. 89 \$); komitean asettamista käsittelemään järjestelytoimiston antamaa selostusta palolaitoksessa suoritettusta rationalisointitutkimuksesta (27.2. 99 \$); väestönsuojelulautakunnan hallinnassa olevien hälytyssireenien luovuttamista korvauksetta erälle vapaaehtoisille palokunnille (26.3. 128 \$); 6 Ford Thames -merkkisen auton alustan myymistä sekä myynnistä saatujen tulojen käyttämistä Volvo-alustojen hinnan maksamiseen (26.3. 142 \$ ja 9.4. 254 \$); tp. toimistoapulaisen palkkaamista palolaitoksen toimistoon kertomusvuoden loppuun (9.4. 156 \$); palolaitoksen avunannoista perittävien maksujen korottamista (9.4. 159 \$); sairaankuljetusautojen käyttämisestä perittävien maksujen korotusta (9.4. 160 \$); 20 kesäpuseron lainaamista korvauksetta olympiakisojen ajaksi Helsingin vapaaehtoiselle palokunnalle (9.4. 161 \$); Håkan Brunbergin maalaaman taulun ostamisesta palolaitokselle (9.4. 166 \$); täyden eläkkeen myöntämistä palokunnan erälle viranhaltijoille (13.2. 58 \$, 23.4. 170 \$, 23.5. 199 \$, 23.5. 200 \$ ja 10.9. 363 \$); tp. paloinsinöörin siirtämistä perustettavaan sääntöpalkkaiseen paloinsinöörin virkaan sekä tp. paloteknikon siirtämistä perustettavaan sääntöpalkkaiseen paloteknikon virkaan virkoja haettaviksi julistamatta (23.5. 198 \$); eräiden sihteerin palkkioiden suorittamista (4.6. 244 \$ ja 245 \$, 1.7. 296 \$); palopäällikkö L. Pesosen määräämistä kaupungin edustajaksi Oslossa syyskuun 15 p:nä pidettävään pohjoismaiseen palosuojelukokoukseen ja syyskuun 16-21 p:nä pidettävään pohjoismaiseen paloteknikkokokoukseen (1.7. 287 \$); palokersantti Hyytiäisen Karhutien 13-15:ssä olevan väliaikaisen asunnon määräämistä virka-asunnoksi (1.7. 292 \$); esitystä, että kaupunginhallitus pyytäisi palokunnan päällystöltä ja ruiskumestareilta lausuntoa Karhula oy:ltä tilatuista nokkapumpuis-

ta (30.7. 310 §); Korkeavuorenkadun 39:ssä sijaitsevista huoneistoista n:o B 20 ja B 29 suoritettavan luontoisetukorvauksen määräämistä (13.8. 327 §); eri paloasemilla suoritettavia korjaus- ja rakennustöitä (13.8. 334 §); kahden C.M.C. -merkkisen paloauton poistamista kirjoista ja niiden myymistä (27.8. 346 § ja 22.10. 432 §); erikoispalkkion suorittamisesta palotarkastuksiin osallistuville palomiehille (10.9. 366 § ja 23.12. 513 §); palolaitoksen talousarvioehdotusta v:ksi 1953 (10.9. 373 §); palolaitoksen tilapäisten viranhaltijain luetteloa v:ksi 1953 (24.9. 381 §) 1 000 l:n vetoisen vesisäiliön luovuttamista Vanhan Kypylän vapaaehtoiselle palokunnalle (8.10. 400 §); Töölön paloaseman rakennussuunnitelman laatimista (5.11. 445 §); jäädytyshuoneen rakentamista Kallion paloaseman keittiöön (5.11. 446 §); 20 000 mk:n suuruisen korvauksen myöntämistä palomies S. Westerlundille liikenneonnettomuussasiassa käytetyn oikeusavustajan palkkion maksamista varten (5.11. 450 §); eräitten palokaivojen poistamista liitosalueen palokaivojen ja -altaiden rakennussuunnitelmasta (5.11. 451 §); koeajaksi otettavien tilapäisten palomiesten palkkaamista 21. palkkaluokan mukaan avoimna olevien vakinaisten palomiesten virkojen säästyeistä palkoista (5.11. 469 §); komitean asettamista esityksen tekemiseksi palokunnan virkapukukysymyksessä (3.12. 499 §); apulaispalopäällikkö T. Sundquistin määräämistä Valtion Teknillisessä Tutkimuslaitoksessa järjestettävälle ylemmille betonikursseille (23.12. 509 §) sekä 10 anomusta, jotka koskivat ylitysoikeuksien ja lisämäärärahojen myöntämistä eräille palokunnan tileille ja 14 esitystä, jotka koskivat eräiden viranhaltijain oikeutusta saada täydet palkkaedut myönnettyjen virkavapauksien ajalta.

Palolautakunta antoi kaupunginhallitukselle ja muille viranomaisille seuraavat *lausunnot*, jotka koskivat: komitean mietintöä Senaatintorin ympäristön julistamisesta vanhaksi kaupunginosaksi (16.1. 17 §); teknikkojen palkkojen tarkistusta (13.2. 71 §); palokunnan autoradiopuhelimia sekä lähiajan suunnitelmia ultralyhytaaltoalueen käyttömahdollisuuksista (27.2. 82 §); Suomen Hotelli- ja Ravintolaliiton anomusta ravintoloijien ja majoitusliikkeiden yleisömäärän lisäämisestä olympiakisojen ajaksi (27.2. 95 §); XV Olympia Helsinki 1952 järjestelytoimikunnan esitystä eräistä toimenpiteistä olympiakisoja varten (27.2. 98 §); tie- ja vesirakennushallituksen kirjelmää Helsingin uuden lentoaseman palotoimen valvonnasta (12.3. 116 §); S. Kähärin anomusta saada laskea vuosilomaa varten hyväkseen Vakinaisten Palomiesten Osuusruokalassa palvelemaan ajat (26.3. 126 §); Oy. Mannerheimintie 9 -nimisen yhtiön anomusta, että sanotussa talossa oleva tavaratalo saataisiin ottaa väliaikaiseen käyttöön (26.3. 128a ja 23.12. 523 §); lausuntoa Uudenmaan lääninhallitukselle palopäällikön valituksesta lautakunnan helmikuun 13 p:nä tekemästä päätöksestä ruiskumestarin, palokersantin, varusmestarin ja varastonhoitajan virkojen täyttämisestä (9.4. 163 §); lastensuojelulautakunnan esitystä auton luovuttamisesta lastensuojeluviraston käyttöön olympiakisojen ajaksi (23.4. 172 §); kaupungin irtaimen omaisuuden tarkastajien kertomusta v:lta 1951 (23.4. 173 § ja 24.9. 390 §); Pitäjänmäen asukkaiden anomusta käyttövesipostin rakentamisesta Konalaan (7.5. 184 §); hätäpuhelinlaitoksen valitusta erottamisesta (4.6. 225 §); Kammion sairaalan paloturvallisuutta (4.6. 231 §); sairaalalautakunnan esitystä kulkutautisairaalan potilaskuljetuksen suorittamisesta yöaikana palolaitoksen autoilla (18.6. 258 §); tulenarkojen nesteiden varastointia (18.6. 259 §, 30.7. 319 § ja 13.8. 330 §); Helsingin Vapaaehtoisen Palokunnan avustusanomusta (30.7. 305 §); filosofian maisteri A. Mustosen ja tohtori K. Turpeisen anomusta saada vetää vesijohtoputki Marjaniemen palokaivosta (30.7. 316 §); palomies K. Honkaisen ym. kantelua palopäällikön antamasta varoitusrangaistuksesta (30.7. 323 §); Oy. Semptalin ab:n kanssa tehtävään vuokrasopimukseen otettava paloturvallisuutta koskevia määräyksiä (13.8. 329 §); luontoisetukomitean mietintöä (27.8. 352 §); lausuntoa Uudenmaan lääninhallitukselle palotarkastaja O. Rundmanin ym. valituksesta kaupunginhallituksen heinäkuun 10 p:nä tekemästä päätöksestä (27.8. 354 §); kaupungin vuosittain tarkastajien kertomusta v:n 1951 tilien tarkastuksesta (18.9. 377 §); Suomi-Filmi

oy:n anomusta saada suorittaa tilapäistä filmausta Haagan Työväenyhdistyksen omistamassa talossa Steniuksentie 10:ssä (8.10. 415 \$); Malminkadun 5:ssä sijaitsevien autotallien käyttöoikeuden pidentämistä (22.10. 428 \$); sotamies S. Latvalan korvausanomusta (22.10. 437 \$); henkilökuntalehden suunnittelua kaupungin viranhaltijoita varten (23.12. 514 \$); kiinteistölautakunnan esitystä kaupungintalon ja rahatoimiston paloturvallisuuden tehostamisesta (23.12. 521 \$) sekä 116 lausuntoa, jotka koskivat asemakaavan tai tonttijaon muutoksia, 28 lausuntoa, jotka koskivat ruiskumaalauksen harjoittamista ja 15 lausuntoa, jotka koskivat rakennuspiirustusten hyväksymistä.

Palolaitos

Viranhaltijat. Kaupunginvaltuuston huhtikuun 23 p:nä tekemän päätöksen mukaan lakkautettiin kesäkuun 30 p:stä palolaitoksen tp. paloinsinööri ja tp. paloteknikon virat ja perustettiin heinäkuun 1 p:stä alkaen vastaavat vakinaiset virat.

Sääntöpalkkaisten virkojen lukumäärä oli tällöin 295 ja tilapäisiä virkoja oli 4.

Palolautakunta nimitti lokakuun 22 p:nä paloinsinööriin virkaan tp. paloinsinööri E. Piutulan sekä syyskuun 10 p:nä paloteknikon virkaan tp. paloteknikko O. Karuvaaran, molemmat heinäkuun 1 p:stä alkaen.

Vt. palokersantiksi palopäällikkö nimitti kesäkuun 1 p:stä alkaen palokorpraali E. Thurmanin. Kertomusvuoden aikana korotti palopäällikkö 6 vanhempaa palomiestä palokorpraaleiksi sekä hyväksyi vanhemmiksi palomiehiksi 8 tp. palomiestä ja tp. palomiehiksi 13 uutta miestä.

Kertomusvuoden aikana siirtyivät eläkkeelle palokersantit M.V. Heikkilä ja E.I. Salomaa, palokorpraalit H.J. Karjalainen, M. Kuisma, P.J. Vatanen ja A.W. Westermarck.

Kuoleman kautta poistuivat palokunnan riveistä palokorpraalit V.A. Heino ja P.H. Pohjanmäki sekä palomies E.O. Autiomäki.

Tuntityössä olevien ammattityöntekijöiden lukumäärä kohosi 17:stä työntekijästä 18:aan.

Palokunnan koko henkilökunnan vahvuus ja sijoitus vuoden lopussa ilmenee seuraavasta taulukosta:

Paloasema	Sammuksenhenkilökunta			Palotarkastajat	Toimisto		Korjaamot ja varusvarasto			Yhteensä
	Palopäällystö	Ali-päällystö	Miehistö		Mp.	Np.	Viranhaltijat	Tuntityöntekijät		
								Mp.	Np.	
Pääpaloasema	5	12	102	5	3	6	4	15	3	155
Kallio	1	5	70	-	-	-	1	-	-	77
Käpylä	-	1	29	-	-	-	-	-	-	30
Kulosaari	-	1	19	-	-	-	-	-	-	20
Munkkiniemi	-	1	9	-	-	-	-	-	-	10
Malmi	-	1	9	-	-	-	-	-	-	10
Pitäjänmäki	-	1	9	-	-	-	-	-	-	10
Yhteensä	6	22	247	5	3	6	5	15	3	312

Avoimina olivat vuoden lopussa yksi kersantin ja kolme palokorpraalin virkaa.

Kesäkuukausina palveli palolaitoksessa kesälomasijaisina yhteensä 107 miestä.

Virkavapautta joko opintomatkaa, urheilukilpailuihin osallistumista tms. tarkoitusta varten saivat seuraavat viranhaltijat: ruiskumestari B. Gustafsson ja palokersantti T. Salomaa 7.1. - 2.2., ruiskumestari

A. Winqvist ja palokersantti G. Holm 11.2. - 8.3., palomies M. Laaksonen 24.3. - 10.5., palotarkastaja P. Hallio ja palomestari H. Virranne 3.3. - 8.3., palomies N. Henriksson 27.2. - 31.3., 25.6. - 3.8. ja 18.8. - 28.8., palomies L. Berglund 1.3. - 16.3. ja 28.4. - 11.5., palomies E. Hoffström 2.3. - 16.3. ja 27.4. - 11.5., palomies V. Kuokkanen 22.3. - 25.3., 10.4. - 14.4., 24.5. - 25.5. ja 11.6. - 12.6., palomies I. Halonen 1.5. - 30.6., palokersantti G. Skarp ja O. Pokkinen 10.3. - 5.4., palokersantti V. Vihto 15.4. - 10.5. ja 1.1. - 28.2., palokersantti T. Manninen 15.4. - 10.5., palomies L. Lindberg 12.4. - 10.5., palomies O. Linnonmaa 25.6. - 3.8., palomies N. Rehn 14.7. - 2.8., palokorpraalit E. Aasholm, V. Hammar, A.J. Pusa ja E. Thurman 12.7. - 18.7., palokorpraali E. Jauros 12.7. - 18.7. ja 1.10. - 30.11., palokorpraali S. Ojanen 1.9. - 31.10., palokersantit M. Harjukari ja M. Hyytiäinen 1.9. - 27.9., palokersantti G. Lindroos ja A. Wiren 29.9. - 25.10., palokersantit O. Hagström ja E. Nyberg 27.10. - 22.11., ruiskumestari A. Jäppinen ja palokersantti A. Nordström 24.11. - 20.12., palomestari A. Harne ja palotarkastaja U. Särkijärvi 8.12. - 17.12. sekä toimistoapulainen L. Pellinen 1.8. - 14.8.1952.

Huoneistot ja teknilliset välineet. Heinäkuun alussa aloitettiin Herttoniemen palovartioaseman rakennustyöt ja Sörnäisten niemen palcaseman rakennus purettiin ja siirrettiin Herttoniemeen. Ennen vuoden loppua rakennus saatiin vesikattoon. Pääpaloasemalla aloitettiin joulukuussa ullakkokerroksen lattian uusiminen ja toimisto siirrettiin väliaikaisesti voimistelusaliiin.

Kertomusvuoden alussa saapui Åsbrink-tehtailta ensimmäinen konetikapuuauto ja toinen saapui elokuussa. Autoja on tämän jälkeen kokeiltu ja korjattu.

Palolaitoksen moottoriajoneuvojen ja -ruiskujen sekä ruiskuveneitten luku ja jakautuminen eri palo- ja vartioasemille vuoden lopussa selviää seuraavasta taulukosta:

Sijoitus- paikka	A u t o j a													Y h t e e n s ä	Ruiskuveneitä	Syöksyveneitä	Moottoriruiskuja
	Hyökkäysautoja	Ruiskuautoja	Pioneerisautoja	Vesisäiliöautoja	Letkuautoja	Tikepuautoja	Letku- ja ruiskuautoja	Nokipalo- ja vesiva- hinkosuojeluautoja	Sairaankuljetusautoja	Kuorma- autoja	Henkilöautoja	Pakettiautoja	Linjankorjausautoja				
Pääpaloasema	2	2	1	-	1	1	1	1	1	1	7	1	1	20	1	1	5
Kallio	2	1	1	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	15	-	1	4
Käpylä	1	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	3	-	1	2
Kulosaari	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	1	1
Munkkiniemi	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1
Malmi	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Pitäjämmäki	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
VPK:n käytössä	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	4
Yhteensä	11	5	2	1	1	4	1	1	8	3	7	1	1	46	1	3	17

Palokunnalla oli 23 varsinaista tulipaloautoa, joista 18 ruiskulla varustettua. Viimeksimainituista kolme oli varustettu 2 500, neljä 2 000, yksi 1 700, yksi 1 500, kolme 1 000, kolme 600 ja kolme 500 l/min. pumpulla. Edellä mainituista ruiskulla varustetuista autoista oli kahdeksan va-

rustettu lisäksi vaahtosammutuslaitteilla. Moottoriruiskuja oli 17, joista kolme 1 500, neljä 1 000, yksi 800 ja yhdeksän 600 l/min. tehoisia. Ruiskuveneen pumpun teho on 4 000 l/min. Kaikkien ruiskujen yhteinen teho oli siis 43 700 l/min.

Uutta nylon paloletkua saatiin kertomusvuoden aikana hankituksi yhteensä 3 025 metriä. Käyttökelpvotonta paloletkua poistettiin käytöstä 4 752 metriä ja letkuvarasto käsitti vuoden lopussa 31 697 metriä, josta 3" liitimillä varustettua pääjohtoa 16 198 metriä.

Paloilmoitus ja hälytys. Palokunnan palolennätinverkkoon oli kytketty 283 palolennätinkaappia, joista yksityisiä 15, itsetoimivia paloilmoituslaitteita, jotka ovat kytketyt suoraan palokunnan lennätinverkkoon, oli 15 paikassa. Lisäksi oli Helsingin Puhelinyhdistyksen hätäpuhelinkeskukseen, josta pääpaloasemalle ja Kallion paloasemalle on suorat johdot, kytketty 156 hätäpuhelinta. Puhelinkeskus oli yhdistetty palokunnan hälytysnumeroon C05 kolmella johdolla. Hälytystä varten oli palo- ja vartioasemat sekä poliisi yhdistetyt toisiinsa suoralla johdolla. Viidessä henkilöautossa, säiliöautossa ja ruiskuveneessä oli radiopuhelimet.

Kertomusvuoden aikana valmistui pääpaloaseman uusi puhelinkeskus sekä keskusradio, joka on kytketty suoralla johdolla kaikkiin palo- ja vartioasemiin.

Palopostit ja vedenottopaikat. Kertomusvuoden aikana valmistui 13 kpl uusia vesijohdon paloposteja, joten niitten lukumäärä vuoden lopussa oli 2 300. Kantakaupungissa oli 7 palokaivoa ja neljä 450 m³:n suuruista sammutusvesisäiliötä. Liitosalueella valmistui 11 uutta palokaivoa ja 1 allas, joten kokonaismäärä vuoden lopussa oli 63 palokaivoa, 12 lammikkoa ja 7 allasta.

Palotarkastukset. Yleinen palotarkastus suoritettiin kertomusvuonna kantakaupungin alueella tammikuun 2 p:n ja huhtikuun 1 p:n välisenä aikana, saarilla ja ranta-alueen kesähuvila-alueilla kesäkuun 25 p:n ja heinäkuun 8 p:n välisenä aikana sekä varsinaisella liitosalueella syyskuun 15 p:n ja marraskuun 20 p:n välisenä aikana. Tarkastuksissa annettiin yhteensä 1 409 määräystä. Jälkitarkastukset suoritettiin kunkin alueen yleisen tarkastuksen jälkeen. Tarkastuksen johdosta ilmoitettiin 2:ssa tapauksessa palotarkastusmääräyksen laiminlyönnistä maistraatille ja 11:ssä tapauksessa poliisiviranomaiselle syytteen nostoa varten sekä pyydettiin 7:n tapauksen johdosta maistraatin haastemiehen toimenpidettä korjausmääräysten perille toimittamiseksi niiden laiminlyönnin toteennäyttämiseksi maistraatille tehtävää ilmoitusta varten.

Lausuntoja ja ilmoituksia annettiin kaupunginhallitukselle 2, maistraatille 72, lääninhallitukselle 1, poliisilaitokselle 3, kaasulaitokselle 87 sekä sairaaloille, kouluille ja yksityisille yhteensä 9 kpl.

Tämän lisäksi suoritettiin pyydettyjä tarkastuksia ja annettiin palon-ehkäisyä koskevia neuvoja ja ohjeita.

Turvavartiointi. Teattereissa ym. huoneistoissa vartioitiin näytännöjen aikana yhteensä 825 kertaa seuraavasti: Kansallisteatterissa 2 miestä 294 kertaa, Ruotsalaisessa Teatterissa 2 miestä 370 kertaa, Suomalaisessa Copperassa 2 miestä 161 kertaa ja Linnanmäellä 1 mies 20 kertaa. Tämän lisäksi asetti vapaaehtoinen palokunta turvavartiointia eräisiin muihin teattereihin. Messujen, näyttelyiden yms. tilaisuuksien turvavartiointista huolehtivat vapaavurojen miehet.

Nuohous. Kaupunki oli nuohoustöiden suorittamista varten jaettu 24 nuohouspiiriin, joissa nuohoojien yhteinen lukumäärä oli 76.

Nokivalkeiden lukumäärä v. 1943-52 oli seuraava:

1943....	19	1945....	51	1947....	115	1949....	87	1951....	65
1944....	24	1946....	101	1948....	94	1950....	71	1952....	69

Uudisrakennusten tarkastus. Rakennuskatselmusmiesten kokouksessa, jossa tarkastetaan rakennuspiirustukset ennen rakennuslupa-asiaain käsitteilyä maistraatissa, on viikottain ollut mukana palopäällikkö tai apulaispalopäällikkö, minkä ohessa on erikoistapauksissa palokunnan puolesta toimitettu piirustusten seikkaperäisempi ennakkotarkastus. Myös rakennusten loppukatselmuksessa on palokunnan edustaja ollut mukana.

Tulipalot. Palokunta hälytettiin kertomusvuoden aikana 1 169 kertaa, niistä 589 kertaa todellisen tulipalon tai tulipalovaaran johdosta, 69 kertaa nokivalkean tähden, 75 kertaa savu- tai kaasuvaaran takia, 31 kertaa happikojeavustuksen antamista varten, 94 kertaa erehdyksestä, 15 kertaa vian esiintyessä hälytyslaitteissa ja 89 kertaa ilkeivaltaisuudesta sekä 207 kertaa muista syistä.

Tulipaloja oli Helsingissä tammikuussa 46, helmikuussa 33, maaliskuussa 52, huhtikuussa 62, toukokuussa 65, kesäkuussa 51, heinäkuussa 81, elokuussa 32, syyskuussa 39, lokakuussa 38, marraskuussa 48 ja joulukuussa 42.

Hälytystapa. Ensimmäinen tieto tulen irtipääsystä saatiin 514 tapauksessa puhelimitse, 10 tapauksessa hätäpuhelimella, 57 tapauksessa palolennättimellä ja 8 tapauksessa suullisesti. 369 tulipaloa sattui klo 6-18 ja 220 tulipaloa klo 18-6 välisenä aikana.

Tulipalojen jakautuminen tulen irtipääsypaikan mukaan käy ilmi seuraavasta yhdistelmästä:

Tulen irtipääsypaikka:

Asuinhuoneita	76
Asuinrakennuksia	10
Autoja, moottoripyöriä	29
Autotalleja	1
Halkopinoja	2
Hiilivarastoja	14
Hissejä, moottoreja	14
Kaatopaikkoja	29
Kattilahuoneita	14
Kattoja	3
Kellareita	24
Keittiöitä, keittokomeroita ..	24
Kioskeja, putkia	4
Kylpyhuoneita	5
Laivoja, moottoriveneitä	11
Liikehuoneita	19
Mainoskilpiä	4
Metsiä	22
Muuntajia	2

Tulen irtipääsypaikka:

Nostokurkia	4
Nurmikkoja, maastoja	38
Pesutupia	4
Pölykanavia	3
Raitiovaunuja	13
Rautatievaunuja	3
Roskakuiluja	7
Roskalaatikkoja	18
Saunoja	9
Siltoja	2
Sähköjohtoja	5
Tehdaslaitoksia	18
Tervapatoja	14
Työhuoneita	53
Ullakoita	15
Uudisrakennuksia	16
Vajoja tai ulkorakennuksia ..	42
Varastoja	18

Yhteensä 589

Tulen irtipääsyn syyt olivat seuraavat:

Avotulen varomaton käsittely ..	24
Hitsauskipinä	33
Huolimattomuus	59
Ilkityö	3
Itsesytytys	37
Kamiina	23
Kipinä	45
Lasten leikkiminen tulella ..	25
Neonvalot	4
Oikosulku	94
Puhalluslamppu	3
Rakennusvirhe	3

Räjähdytys	8
Salama	4
Sähkökoje	17
Sytytetty	13
Tulenarat nesteet	5
Tupakointi	72
Varomaton tuhkan käsittely ..	11
Viallinen savuhormi	8
Vioittunut kaasujohto	4
Ylikuumentaminen	27
Tunteen syy	67

Yhteensä 589

Kertomusvuoden aikana sattuneista 589 tulipalosta oli 395 eli 67.1 % pieniä eli sellaisia, jotka sammutettiin sankoruiskulla, muulla käsikalustolla tai säiliösuihkulla, 115 eli 19.5 % oli sammutettu palokunnan saapuessa, 75 eli 12.7 % keskikokoisia, jotka sammutettiin käyttämällä yhtä palopostia tai ruiskua sekä 4 eli 0.7 % vakavanlaatuisia, joissa tarvittiin enemmän voimaa. Vakavanluontoisiin tulipaloihin kuuluviksi voidaan lukea seuraavat tulipalot:

Syyskuun 6 p:nä syttyi tulipalo Suomi-Filmin studiossa Matalasalmen-

kadun l:ssä. Palo syttyi roskakuilussa, josta se levisi ullakoille. Ullakot tuhoutuivat ja välipermento putosi studiohuoneisiin. Palon laajuuteen oli syynä virheellinen palomuri. Sammutustyössä käytettiin 7 kpl 2" ja 5 kpl 3" suihkua.

Lokakuun 6 p:nä syttyi tulipalo Suomen Kaapelitehdas oy:n rakennuksessa Merimiehen-Perämiehen-Pursimiehen ja Telakkakatujen rajoittamassa korttelissa. Hälytys suoritettiin klo 22.54 lukuisista kelloista ja puhelimista, jolloin palopaikalle lähetettiin hyökkäysyksikkö, 2 ruisku-, 2 pioneeri- ja raskasruiskuyksikköä sekä 2 sairasvaunua. Molemmat konekapuut ja kaikki sairasvaunut lähetettiin ennen klo 23.00. Palo oli syttynyt viidennessä kerroksessa Oy. Airamin työsalissa kaasukompressorikoppiin vuotaneen kaasun räjähtäessä katkaisijan kipinästä. Tuli levisi viidennessä kerroksessa, Perämiehen-Merimiehenkadun kulmässä olevaan tehdassaliin, jonne kaasua myös oli vuotanut. Räjähäys oli voimakas, ikkunoita puitteineen sinkoutui kadun yli ja ulkoseinä siirtyi noin 50 m:n pituudelta jopa 20 cm ulospäin. Koko sali oli liekkien vallassa. Klo 23.30 mennessä oli palo kerroksessa rajoitettu. Sammutuksen painopiste siirtyi kuudenteen kerrokseen ja ullakolle. Palo oli päässyt ulkoseinän ja välipohjan väliin syntyneestä repeytymästä mansardikaton ja huoneiden ulkoseinien väliseen onkaloon ja siltä ullakkoon ja puisten ikkunalyhtyjen sekä osittain puisten seinien läpi kuudennen kerroksen huonetiloihin. Ulkopuolinen katkaisu ei onnistunut. Sitä vaikeutti mm. vaikea mansardikat-rakenne. Palon laajetessa hälytettiin yön aikana sivuasemien yksiköitä, vapaana olevaa päällystöstä, alipäällystöstä ja miehistöä, palopäällystökoulu ja kymmenkunta vapaaehtoista palokuntaa sekä varusmiehiä. Räjähäysrepeämien kautta yritti tuli levitä edustaan viidetaan ja myös neljanteen kerrokseen, mutta se saatiin estettyä. Kuudennessa kerroksessa ja ullakolla palo levisi koko korttelin ympäri kiertäen palonkestävät seinät ja katkaisulinjat tai pakottaen sammutusmiehistön vetäytymään. Kuudennessa kerroksessa Telakkakadun puolella oleva työsalin ei palanut. Sammutusolosuhteet olivat erittäin vaikeat. Suurimpana syynä tähän on pidettävä mansardikerroksen suurelta osalta puisia rakenteita sekä onkaloita. Öljyistä sekä kemikalioidista kehittynyt paksu ja ärsyttävä savu vaikeutti myös sammutusta. Palopaikalla oli käynnissä 5 ruiskua, joista oli selvitetty 9 pääjohtoa ja näistä yli 20 suihkua. Letkua oli käytössä 1 375 m 3":n ja 2 140 m 2":n paksuista. Lisäksi oli käytössä porrashuonevesiposteja. Jälkisammutus alkoi lokakuun 7 p:nä noin klo 8.00 ja sitä jatkui toista vuorokautta. Vahingot arvioitiin n. 262 milj. mk:ksi. Sairaalahoittoon joutui 31 miestä, joista suurin osa sai silmätulehduksia.

Edellä mainittujen suurpalojen lisäksi sattui kertomusvuoden aikana muita huomattavia tulipaloja, joista mainittakoon toukokuun 24 p:nä varastorakennuksen palo Lautatarhankadun 8:ssa ja joulukuun 5 p:nä asuinrakennuksen palo Yrjönkadun 10:ssä.

Henkilökunnan tapaturmat. Kertomusvuoden aikana sattui tulipalojen sammutusmiehistön keskuudessa 27 savumyrkytys- ja 30 loukkaantumistapaturmaa. Näistä 21 tapausta ei vaatinut sairaalahoitoa. Harjoituksissa tai työpalvelussa loukkaantui 24. Sellaisia tapaturmia, joiden aiheuttamia työpäivämenetyksiä tapaturmayhtiöt eivät korvanneet, oli 23. Kaikkien tapaturmien aiheuttamat työpäivämenetykset olivat 616 päivää ja tapaturmayhtiöiden niistä suorittamat korvaukset 310 022 mk.

Sairauden tai tapaturman perusteella myönnettiin viranhaltijoille ja vuosilomasijaisille sairauslomaa yhteensä 176 kertaa ja oli sairauspäivien luku 2 071. Tuntityöntekijäin vastaavat luvut olivat 9 ja 169.

Palovahingot ja niiden korvaaminen. Tulen välittömästi uhkaaman irtaimen omaisuuden arvo oli 7 098 985 750 mk ja kiinteän omaisuuden arvo 12 945 180 400 mk eli yhteensä 20 044 166 150 mk. Vahingon suuruuden tai palovahingon korvauksen määrä nousi irtaimiston osalta 185 852 856 mk:aan ja kiinteimiston osalta 145 700 453 mk:aan eli yhteensä 331 553 309 mk:aan, joka oli 1.6 % uhatun omaisuuden arvosta. Suomen Kaapelitehdas oy:llä sattuneen tulipalon vahingot nousivat irtaimiston osalta 158 665 660 mk:aan ja kiinteän omaisuuden osalta 103 544 209 mk:aan eli yhteensä 262 209 869 mk:aan.

Palovahingon korvausprosentit vv. 1943-1951 olivat seuraavat:

1943 0.4	1946 1.6	1949 0.7
1944 0.2	1947 0.9	1950 0.7
1945 2.3	1948 1.1	1951 0.7

Sairaankuljetustoiminta. Sairaankuljetusautoja käytettiin kertomusvuoden aikana 13 526 kertaa, joista 11 796 kertaa sairaiden ja 1 730 kertaa tapaturmaisesti vahingoittuneiden henkilöiden kuljettamiseen. Vastaavat luvut v. 1951 olivat 12 767, 11 182 ja 1 585. Kuljetusten lukumäärä eneni siis 759:llä. Ajojen lukumäärä päivää kohden oli n. 37 eli 2 enemmän kuin edellisenä vuonna.

Kuljetukset jakautuivat eri kuukausien kesken seuraavasti:

Kuukausi	Sairaus- tapauksia	Tapaturmia	Yhteensä
Tammikuu	1 099	147	1 246
Helmi-kuu	949	133	1 082
Maaliskuu	966	125	1 091
Huhtikuu	1 012	123	1 135
Toukokuu	1 014	170	1 184
Kesäkuu	935	148	1 083
Heinäkuu	1 137	171	1 308
Elokuu	772	160	932
Syyskuu	940	133	1 073
Lokakuu	975	120	1 095
Marraskuu	1 062	155	1 217
Joulukuu	935	145	1 080
Yhteensä 11 796	1 730	13 526	

Kuljetusmatkojen pituus oli 146 979 km. Kuljetuksista kerääntyi tulo-
na yhteensä 4 569 578 mk, edellisenä vuonna 3 772 042 mk.

Palokunnan menoissa ei kertomusvuonna edelliseen vuoteen verrattuna tapahtunut suurempia muutoksia. Aikaisemmin hankittavaksi suunniteltua ja tilattua kalustoa on kuitenkin kertomusvuonna vastaanotettu ja maksettu siirtomäärärahatililtä, joten kalustonhankintamenot osoittavat edelliseen vuoteen verrattuina lisääntymistä.

Menot olivat seuraavat:

Palkkiot	476 810
Vakinaiset viranhaltijat	108 683 605
Tilapäiset viranhaltijat	8 217 260
Vuosilomasijat	7 665 808
Muut palkkamenot	25 706 499
Vuokra	6 052 292
Lämpö	7 625 651
Valaistus	1 212 867
Siivoaminen	199 660
Vedenkulutus	273 735
Puhtaanapito	164 920
Kaluston hankinta	22 855 225
Kaluston kunnossapito	6 292 028
Painatus ja sidonta	217 116
Tarverahat	876 983
Vaatteiden pesu	510 759
Lääkintähuolto	99 876
Yleisten laitteiden kunnossapito	129 439
Käyttövoima	56 650
Autojen käyttö	3 411 699
Vakuutusmaksut	264

Yhteensä 200 729 146

Avustusta saivat Helsingin Vapaaehtoinen Palokunta 750 000 mk, Suomen Palosuojeluyhdistys 534 720 mk, liitosalueen vapaaehtoiset palokunnat 5 milj. mk ja Vakinaisten Palomiesten Osuusruokala 250 000 mk, yhteensä 6 534 720 mk.

Tulot suurentuivat kertomusvuonna johtuen sairaankuljetus- ja avunantotaksojen korottamisesta, lisääntyneestä sairaankuljetuksesta sekä poistetun kaluston myynnistä kertyneestä tulolisäyksestä.

Tuloja kertyi sairaankuljetuksista 4 569 578 mk, luontoiseduista 1 418 700 mk ja sekalaisista tuloista 3 772 215 mk, siis yhteensä 9 760 493 mk.

Palokunnan rahastot. Kaupunginvaltuusto päätti marraskuun 12 p:nä hyväksyä Helsingin kaupungin palokunnan rahastolle sekä Gösta Waseniuksen rahastolle uudet säännöt, joista sisäasiainministeriö joulukuun 29 p:nä vahvisti ensinnäimitun rahaston säännöt. Uusien sääntöjen mukaan palokunnan rahastot n:o 1 ja 2 yhdistettiin yhdeksi rahastoksi, jonka varoja käytetään henkilökunnan yhteisiä tarkoituksia varten sekä yksityisen viranhaltijan hyväksi. Gösta Waseniuksen rahaston varoja käytetään päällystöön ja alipäällystöön kuuluvien viranhaltijoiden opiskelua tai opintomatkoja varten. Helsingin kaupungin palokunnan rahaston pääomaan palolautakunta siirsi sääntöjen määräysten mukaan 20 % tuloista eli 177 680 mk, joten tämän rahaston pääoma kertomusvuoden lopulla oli 1 181 000 mk ja käyttämättömiä varoja oli 31 789 mk. Gösta Waseniuksen rahaston vastavat luvut olivat 120 113 mk ja 23 011 mk.

Varapalokunnat

Sopimuksen mukaan kaupungin palotoimeen kuuluvia varapalokuntia oli 17 vapaaehtoista palokuntaa, joiden yhteinen miesvahvuus oli 623 miestä ja kalustovahvuus seuraava: paloautoja ilman irtopumppua 8, kuorma-autoja 3, paloautoja pumppuineen 14, moottoriruiskuja 23, 3":n letkua 5 569 m ja 2":n letkua 5 460 m. Näitten lisäksi toimi kaupunkialueella 1 tehdaspalokunta.

Varapalokuntien tulipalotoiminta

Varapalokunta	Hälytysten luku		Yhteensä
	Kaupunki- alueella	Kaupunki- alueen ul- kopuolella	
Helsingin	5	8	13
Degerön	15	-	15
Haagan	10	4	14
Karjalan Tulentorjujat ...	7	-	7
Vanhan Käpylän	7	-	7
Kärbölen	1	2	3
Lauttasaaren	20	1	21
Malmin	23	2	25
Marjaniemen	8	1	9
Munkkiniemen	26	1	27
Oulunkylän	26	4	30
Pakilan	1	11	12
Pukinmäen	10	-	10
Puistolalan	22	1	23
Pitäjänmäen	9	6	15
Tapanilan	15	-	15
Vartiokylän-Mellunkylän ..	5	2	7
Yhteensä	210	43	253